

par nog, zgorej pa kožnati krili, s kterima leta. Zadek obstaja iz sedem, roženastih, črnih, belopikastih obročkov.

Hrošč se prikaže konec aprila ali v začetku maja ob času, ko večidel vsa listna drevesa listje poganjajo, in z objedanjem listja, cvetja in mladega sadja večkrat veliko škodo dela, posebno če se v velikih tropah prikaže, kakor ima sploh navado vsako četrto leto. Podnevi sedi mirno na drevju, zvečer pa roji okoli. Hrošči se kmalo spet zgube v zemljo, od koder so prišli; ondi ležejo jajca in potem kmalo poginejo. Iz jajc se izležejo čez 4—6 tednov črvom podobne ličinke (Larven) ali ogrci (Engerlinge), ki se redé s koreninami. Ti ogrci (podjedi) so kaj požrešni, prerivajo zemljo na vse strani in tako živé 3—4 leta. Na zadnje je podoben dva palca dolgemu rumenkasto-belemu členastemu črvu, ki ima na prvih treh obročkih 3 pare nog. Na koncu četrtega poletja se zarije skoraj seženj globoko pod zemljo, se ondi zabubi in prihodnjo pomlad se pokaže kot popolen keber. — Ta mrčes se najbolje pokončá, če se otrese z dreves, pobere in ugonobi; pri oranji in prekopovanji se pokažejo ogrci, in vrane, kavke, škorpjanci in druge tice je kaj pridno zobljejo. Tudi krt ogrce zalezuje; netopirji, ježi, kune in lisice pa hrošče pokončujejo. — V juniju se pokaže po tratah hrošču podobna, toda manjša, dolgokocinasta, jasno-rumena prosnica (Juni- oder Brachkäfer, Rhizotrogus solstitialis), ki je ravno tako škodljiva in pogostna, kakor hrošč.

Zlatokrilec ali zlata minica.

Zlatokrilec ali zlata minica (der Rosenkäfer, Cetonia aurata) je nekoliko manjša od hrošča, kteremu je sicer podobna in se lahko spozná po plošnatem truplu, ki se lepo zlato in zeleno spreminja.

Prav pogosto je po vrtéh na rožah, kterim razjeda cvetje in zavoljo tega je škodljiv. Njegova ličinka (Larve) živí v mravljiščih, kar je posebno čudno.

Rogač.

Rogač (der Hirschkäfer, Lacanus cervus) je eden največih naših domačih hroščev. Dolg je do 2 palca, barve je kostanjeve in se odlikuje posebno z velikima, pri samcu rogovju podobnima gornjima čeljustima. Dolgi grebenasti tipalnici ste v sredi kolenčasto preganjeni.

Rogač prebiva v hrastovih gozdih in se živí od soka hrastovih mladik, ktere z močnimi gornjimi čeljustmi vbode. Jajca leže v trohnela hrastova debela in ličinke živé tu kaci 6 let, da se popolnoma razvijejo.

Kresnica.

Navadna kresnica (der gewöhnliche Leuchtkäfer oder Johanniskäfer, Lampyris noctiluca) je neznaten, podolgast, plošnat, rujav hrošč, čegar glava z velikima očesoma pod nadvratnikom tiči. Samica, ki nima kril, je bolj črvu ko hrošču podobna. Pod zadkom ima rumenkasto piko, ki se ponoči sveti, dokler je živalca živa. Kresnice so ponočne zaželek, ki v toplih poletnih večerih, posebno konec junija (o kresu) kot žareče iskre po zraku letajo, ali v pa travi in grmovji leže. Ne živé povsod enako pogosto; leteč samec se ne sveti tako lepo, kakor samica, ki nima kril.

Dobrovoljen svet.

Ali bi ne bilo dobro, da, kakor cotarji po hišah hodé in raztrgane cote pobirajo, bi se tudi ljudi našlo, ki bi po hišah hodé staro železje in glažovje pobirali; vsaka hiša bi po takem te malenkosti vkup spravljala in par krajcarjev skupila; saj „je bolje ikaj nego nikaj.“ — Poberite kosce, da konca ne vzamejo, utegnili bi tudi v tej reči veljati, in sčasoma veči dobiček prinesli, kakor se v začetku vidi. Š.

Slovenska matica.

Ko je prvomestnik gosp. baron Anton Zois izročil 5 iztisov po c. kr. ministerskem ukazu predelanih pravil, da potem Matica prejme definitivno potrjenje, se je tisti odsek osnovalnega odbora slovenske Matice, ki je dobil nalogo, da ukrene, česar društvo zdaj potrebuje, 7. dan t. m. snidel v Matičinej pisalnici, ktero je za nekaj časa ljubljanska čitalnica zastopj dala. Pričujoči so bili vsi trije udje tega odseka, gospodje: dr. Jan. Bleiweis, dr. E. Costa, dr. Vončina in tudi blagajnik (denarničar) dr. Zupanec, ki je 27. dne u. m. iz rok g. dr. Jan. Bleiweis-a prevzel unidan v „Novicah“ naznanjeno Matičino dosedanje premoženje. — Gosp. dr. Bleiweis je najprvo bral pismo prečastitega gospoda poreškega škofa, Njih milosti Jurija Dobrile, ki oznanja, da zarad premnožih raznih opravkov ni mogel poprej odgovoriti društvenemu povabilu k seji osnovalnega odbora 11. dan aprila t. l., in da odobrava vse, kar je sklenil osnovalni odbor v tej seji, obetajoč, da se ima tudi od njega Matica najdati podpore. Prijazno pismo je bilo radostno sprejeto. — Glavni namen današnje seje je bil, da se do dobrega sklene vse, česar je treba, da se Matici nabirajo udje in novci (denarji). Na to se je sklenilo, da g. dr. E. Costa, ki se je sam ponudil za to delo, spiše poziv, s kterim bode vabilo društvo v pristop k slovenskej Matici, in da se v ta poziv denó ob kratkem tako posneta Matičina pravila, da bodo v njem §§.: 1., 2., 4., 6., 7., 8., 9., 11., 14., 20., 21. in 22., potem pa da to vabilo, natisnjeno na $\frac{1}{4}$ pôle, Matica razpošlje, kar največ more, po svetu in sicer v slovenskem jeziku: vsem prečastitim slovenskim škofijam s pristojno prošnjo, da bi ga hotele blagovoljno razposlati po svojih dekanijah, da ga te razdadé častitemu duhovstvu, — dalje se razpošlje vsem udom ljubljanske čitalnice ter vsem drugim slovenskim čitalnicam, pa tudi slovanskim raznim društvom: na Dunaji, v Pragi, Zagrebu, Karlovcu, Reki itd., in mnogim slovanskim časnikom, kteri pri našajo oglasnike, — v slovenskem jeziku z dodano nemško prestavo pak Matičinim mandatarjem, — a neslovanskim časnikom v tistem jezici, v kterem hodijo na svetlo, in sicer je odločeno, da Matičin poziv dobodo za prilogo ti-le časopisi: „Novice“ v Ljubljani, „Narodne Novine“ v Zagrebu, „Narodní Listy“ v Pragi, „Laibacher Zeitung“ v Ljubljani, „Tagespost“ v Gradcu, „Draupost“ v Celovcu, „Tempo“ v Trstu in „Il Nazionale“ v Zadru, da se tako, kolikor je moč, razglasí Matica rojakom našim po svetu. Društvenemu tajniku je bilo naročeno, da zvé od vsacega teh časopisov, koliko iztisov povabil potrebuje, da jih priloži, in koliko mu bode razun kolka treba za prilogo plačati. — Gosp. blagajnik dr. Zupanec je izprožil, da se je dalje tudi sklenilo: 1) naj se bodo Matici pošiljali novci (denarji) z naslovom: „Blagajniku slovenske Matice v Ljubljani“, *) društvo pa da more c. k. ljubljanskej pošti ob vsakej potrebnej priliki oznaniti, kdo je Matičin blagajnik; 2) da prvo sredo vsacega meseca „Novice“ razglasijo: kdo in koliko novcev je dal Matici; to veljá za potrdilo, da so novci došli v roko blagajniku; 3) da vse pobotnice (kvitance), in sicer tudi od tacih stroškov, kteri Matico po redu zadevajo mesec za mesecem, podpiše prvosednik ali njegov namestnik, predno se novci dadé iz blagajnice; 4) da bode tajnik dobival plačo od tistega dneva, ko je bil

*) Vrednik tedaj prosi, da vsakdo, kdor Matici vprihodnje kaj pošlje, naj pismo z denarjem odpravi z napisom: „Naj prejme gosp. dr. Jernej Zupanec, c. k. notar in blagajnik Matice v Ljubljani.“ Vred.